

WARSZAWA

ale historia!

Widok na Stare Miasto z wieży kościoła św. Anny.

Warszawa wczoraj i dziś

Dzisiejsza Warszawa to niezwykła mieszanka trudnej historii, woli przetrwania, odwagi i pozytywnej energii mieszkańców. Nadwiślański gród tętni życiem już od blisko tysiąca lat!

Choć pierwsze ślady osadnictwa pochodzą z przełomu X i XI wieku, prawdziwy rozwój rozpoczął się w XIII wieku, kiedy powstała zajmująca obszar dzisiejszej Starówki Stara Warszawa. Ponieważ ludności z każdą dekadą przybywało, w kolejnym stuleciu założono także Nowe Miasto. Szczególną rolę w rozwoju miasta odgrywał Trakt Królewski – reprezentacyjny szlak, który obecnie łączy trzy dawne rezydencje władców: Zamek Królewski, Łazienki Królewskie i Pałac w Wilanowie.

W 1596 roku Warszawa została stolicą Polski, przeistaczając się w arenę międzynarodowych rozgrywek politycznych, ale też w dom wielkich artystów, naukowców i działaczy społecznych. Właśnie tu swoje pierwsze sukcesy odnosili znani na całym świecie **Fryderyk Chopin** i **Maria Skłodowska-Curie**. Przez kolejne stulecia miasto przeszło niebywałą metamorfozę.

Powstania niepodległościowe, wojny i tragiczne w skutkach powstanie warszawskie na zawsze położyły się cieniem na historii stolicy. Mimo to miasto podniosło się z gruzów, co doceniło **UNESCO**, wpisując Starówkę na Listę Światowego Dziedzictwa.

Dzisiaj historyczna lewobrzeżna Warszawa zachwyca urokiem i dyskretną elegancją. Położona w samym sercu nowoczesnego, atrakcyjnego i przyjaznego miasta, przyciąga rokrocznie miliony turystów!

Fot. jacek_kadaj / Fotolia

Fot. W. Z. Panów, przstudio.pl

ul. Krakowskie Przedmieście

Tajemnice Placu Zamkowego

W tym historycznym miejscu rozpoczyna się większość wędrówek po Warszawie.

Tłumnie odwiedzany przez turystów **Plac Zamkowy** bardzo często zamienia się w tło znakomitych wydarzeń muzycznych, teatralnych, plastycznych, a także sportowych. Od czasu do czasu okolica wraca też do chlubnych tradycji sprzed wieków, stając się miejscem ważnych międzynarodowych spotkań czołowych światowych polityków i koronowanych głów.

Na środku placu stoi jeden z najważniejszych symboli miasta – **Kolumna Zygmunta**. Przy niej zazwyczaj umawiają się na spotkania warszawiacy. Najstarszy i najwyższy świecki pomnik w Warszawie został wzniesiony w 1644 roku z inicjatywy króla Władysława IV na cześć jego ojca – Zygmunta III Wazy, który przeniósł stolicę Polski z Krakowa do Warszawy. O wielowiekowej historii tego zabytku świadczą dwa sędziwe trzony kolumny, które można zobaczyć obok południowej ściany Zamku Królewskiego. Starszy z nich ma ponad 370 lat!

W południowo-zachodniej części Placu Zamkowego znajduje się **Most Gotycki**, zapomniany na lata i odkryty dopiero podczas prac archeologicznych prowadzonych przy okazji odbudowy Zamku w 1977 roku. Do użytku oddany został w 1983 roku. Na bruku przed mostem do dziś można zobaczyć ceglany zarys nieistniejącej już Bramy Krakowskiej – imponującej budowli, przez którą jeszcze 200 lat temu wjeżdżało się na Plac Zamkowy.

W samym sercu Placu stoi wierny świadek polskiej historii – **Zamek Królewski**. Od XVI wieku w urzędowali tam władcy Rzeczypospolitej, a w 1791 roku uchwalono w nim Konstytucję 3 Maja – pierwszą w Europie i drugą na świecie! Podczas II wojny światowej budowla została całkowicie zniszczona. Po wojnie warszawiacy wspólnymi siłami odbudowali ją, wykorzystując ocalałe fragmenty. W zamkowym muzeum można dziś obejrzeć prawdziwe skarby: dwa oryginalne płótna Rembrandta oraz prace Bernarda Bellotta zwanego Canalettem – jego obrazy osiemnastowiecznej Warszawy były bezcenną pomocą podczas powojennej odbudowy miasta. Niedawno dzięki nim udało się także wiernie odtworzyć królewski ogród na skarpie od strony Wisły.

Rembrandt van Rijn, Dziewczyna w ramie obrazu, fot. A. King, B. Tropiło, archiwum Zamku Królewskiego w Warszawie - Muzeum

Muzeum Warszawy to prawdziwy skarbiec, w którym prezentowane są oryginalne rzeczy codzienne i dzieła sztuki związane z historią miasta.

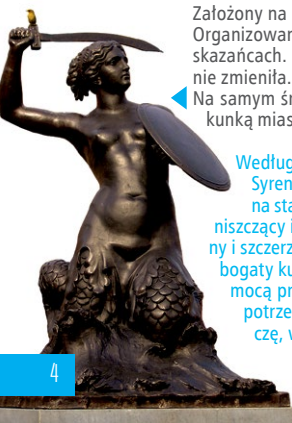
Na Rynku czas się zatrzymał

W tym miejscu nie sposób się nie zakochać! Rynek Starego Miasta jest najstarszym i jednym z najbardziej urokliwych placów Warszawy.

Założony na przełomie XIII i XIV w., był niegdyś głównym placem Warszawy. Organizowano tu uroczystości, jarmarki, ale także wykonywano wyroki na skazańcach. Choć istnieje już ponad siedem wieków, jego forma prawie się nie zmieniła.

Na samym środku rynku stoi **pomnik Syrenki**, która stała się godłem i opiekunką miasta. W otaczającej ją fontannie można się ochłodzić w gorące dni.

Według legendy, odpoczywając u podnóża dzisiejszego Starego Miasta, Syrena tak bardzo zachwycała się widokami, że postanowiła osiąść tam na stałe. Nadwiślańscy rybacy sądzili, że w wodzie zamieszkał szkodnik, niszczący ich sieci. Postanowili się z nim rozprawić, ale usłyszeli śpiew Syreny i szczerze pokochali piękną kobietę-rybę. Pewnego dnia Syrenkę schwytał bogaty kupiec. Jej płacz usłyszał jednak młody syn rybaka i uwolnił ją z pomocą przyjaciół. Z wdzięczności Syrena obiecała mieszkańcom, że w razie potrzeby zawsze stanie w ich obronie. Odtąd, uzbrojona w miecz i tarczę, warszawska Syrenka broni miasta i jego mieszkańców.

Fot. E. Miszczyk / m.st. Warszawa

Już w XV wieku na placu zaczęły pojawiać się pierwsze gotyckie kamieniczki, a około 1580 roku na rynku umieszczona została studnia, do której wodę doprowadzano drewnianymi rurociągami. Niestety, w 1607 roku pożar strawił dużą część zabudowy, kończąc epokę drewnianą i gotycką, dając miejsce najpierw pod renesansową, a później barokową architekturę. Choć zabudowa wokół Starej Warszawy rozrastała się coraz bardziej, aż do końca XVIII wieku Rynek Starego Miasta był najważniejszym miejskim placem. Dziś Rynek to nie tylko miejsce spotkań towarzyskich i cel tysięcy turystów, ale też scena wielu wydarzeń kulturalnych. Szczególnie upodabali ją sobie miłośnicy jazzu, którzy od ponad dwóch dekad tłumnie przybywają na **Festiwal Jazz Na Starówce**.

Międzynarodowy Plenarny Festiwal Jazz na Starówce, fot. Fundacja Jazz Art

Czar staromiejskich kościołów

Po spacerze gwarnymi ulicami warto znaleźć moment na odrobinę ciszy i zadumy w jednym z wielu staromiejskich kościołów. Niektóre kryją prawdziwe skarby!

Przy ulicy Świętojańskiej 8 znajduje się **Bazylika Archikatedralna pw. Męczeństwa św. Jana Chrzyciela**. Przez wieki odbywały się w niej królewskie śluby, koronacje i pogrzeby. W kryptach znajdują się grobowce wielkich Polaków: książąt mazowieckich, arcybiskupów warszawskich, ostatniego króla Polski – Stanisława Augusta Poniatowskiego, prezydenta Polski Gabriela Narutowicza oraz nagrodzonego literacką Nagrodą Nobla pisarza Henryka Sienkiewicza. Spoczął tu także prymas Stefan Wyszyński. Bazylika Archikatedralna to także scena wydarzeń kulturalnych, takich jak Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Wielkie Organy w Archikatedrze Warszawskiej – koncerty odbywające się codziennie od początku lipca do połowy października.

Fot. W. Z. Panów, pzstudio.pl

Fot. F. Kwiatkowski

Tuż obok bazyliki znajduje się **sanktuarium Matki Bożej Łaskawej** z cudownym obrazem patronki tej świątyni i całej Warszawy. Uwagę zwracają niezwykle drzwi wykonane przez znanego na całym świecie rzeźbiarza Igora Mitoraja. ▶ Ten sam artysta jest także autorem podobnych wrót w kościele Santa Maria degli Angeli w Rzymie.

◀ Wyjątkowym miejscem jest także **Kościół św. Marcina** przy ulicy Piwnej 9/11. W XIV-wiecznej świątyni od lat odbywają się nabożeństwa ekumeniczne i spotkania warszawskiej inteligencji. Niestety, bogate przedwojenne wyposażenie barokowego kościoła uległo całkowitemu zniszczeniu. Po wojnie pod gruzami odnaleziono tylko nieliczne sprzęty: m.in. gotycki kielich mszalny.

Na tyłach katedry znajduje się uroczy placik – to **Kanonია**. Nazwa pochodzi od otaczających plac domów, zbudowanych i zamieszkiwanych od XV wieku przez księży kanoników. Na środku placu stoi potężny **spizowy dzwon** z XVII w., który nigdy nie zawisł w żadnym kościele. Podobno obejście go trzy razy przynosi szczęście... ▶ Warto spróbować! Na Kanonii również znajduje się też najstarsza w Warszawie kamienna tabliczka z nazwą ulicy oraz najwęższy dom na Starym Mieście. Od strony placu ma zaledwie jedno okno, ale od strony Wisły jest już znacznie szerszy. Był to sprytny wybieg kamienicznika, który w ten sposób uniknął płacenia wysokiego podatku gruntowego, naliczanego od szerokości fasady.

Podziemne sekrety Starego Miasta

Warszawskie Stare Miasto pełne jest tajemniczych zakamarków, dla których warto zboczyć z utartych szlaków.

Pod kamienicami ciągną się otwarte dla zwiedzających znakomicie zachowane **podziemia**. Najdawniejsze mają ponad 700 lat! Piwnice przetrwały II wojnę światową i stanowiły fundament odbudowy Starego Miasta. Szlak wiedzie przez kamieniczki przy Rynku Starego Miasta 2, ul. Jezuickiej 4, ul. Bolesć 2. Warto zajrzeć też do Centrum Interpretacji Zabytku (ul. Brzozowa 11/13), gdzie prezentowana jest historia warszawskiej starówki.

www.szlakpiwnic.pl

Projekt Wystawy Głównej Muzeum Warszawy.
Autorzy: Agnieszka Tańko + PL Studio Patryk Żurawski. Fot. Marcin Czechowicz

Legenda mówi, że w piwnicach kamienicy na rogu ulicy Krzywe Koło zamieszkiwał stwór nazywany Bazyliżkiem. Pilnował on zgromadzonych tam skarbów, a każdego śmiałka próbującego do nich dotrzeć zamieniał w kamień spojrzeniem. W końcu pokonał go jednak sprytny wędrowny krawczyk, który pokazał potworowi lustro. Porażony własnym wrokiem stwór skamieniał i od tej pory nie zagrażał już mieszkańcom. W podziemiach lepiej jednak zachować ostrożność – kto wie, czy Bazyliżek znów się nie obudzi?

To nie koniec zwiedzania!

Warszawa to miasto niespodzianek – niemal co krok znajdziemy w niej urocze zaułki, ukryte przed wzrokiem zabytkowe kamienice, pomniki i niszowe muzea.

Jedną z ciekawostek jest **Gnojna Góra** – to wprost idealne miejsce na sesję zdjęciową z Wisłą w roli głównej! Roztacza się stąd malowniczy widok na prawobrzeżną część miasta ze Stadionem Narodowym. Kto by pomyślał, że do drugiej połowy XVIII w. było tutaj... wysypisko śmieci.

Pamiątkową fotografię można zrobić także przy **tablicy UNESCO**, upamiętniającej „...wyjątkowy przykład całkowitej rekonstrukcji zespołu historycznego”. Choć dziś trudno w to uwierzyć, po wojnie Stare Miasto było niemal całkowicie zrujnowane!

Warto zatrzymać się również przy pomnikach warszawskich bohaterów: przywódcy ludu Warszawy podczas powstania kościuszkowskiego (XVIII w.), szewca **Jana Kilińskiego** oraz wzruszającej rzeźbie przedstawiającej **Małego Powstańca** – kilkuletniego chłopca w zbyt dużym hełmie, upamiętniającej najmłodszych uczestników powstania warszawskiego. Oba pomniki znajdują się przy ulicy Podwałę.

Romantycy z pewnością spodobają się malownicze XV-wieczne **Kamienne Schodki**. ▶

Łowcy ciekawostek mogą natomiast odwiedzić **Muzeum Farmacji** (ul. Piwna 31/33) prezentujące oryginalne wyposażenie laboratorium aptecznego z lat 30. XX w. oraz **Muzeum Literatury** im. Adama Mickiewicza (Rynek Starego Miasta 20), w którym znajdziemy rękopisy i pamiątki po polskich pisarzach.

Fot. adriano77 / Fotolia

Nowe Miasto nie takie nowe...

Imponująca liczba kościołów, najkrótsza ulica, zaciszne kawiarenki – Nowe Miasto kryje w sobie wiele tajemnic. Warto odkryć choć niektóre z nich!

Jednym z najważniejszych miejsc tej okolicy jest **Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie**, usytuowane w domu jej urodzenia. Jest to jedyne na świecie muzeum biograficzne badaczk. Garderoba zdradzająca drobną sylwetkę, etui na okulary, słonik подарowany przez prezydenta USA Herberta Hoovera – to tylko niektóre prezentowane tam eksponaty.

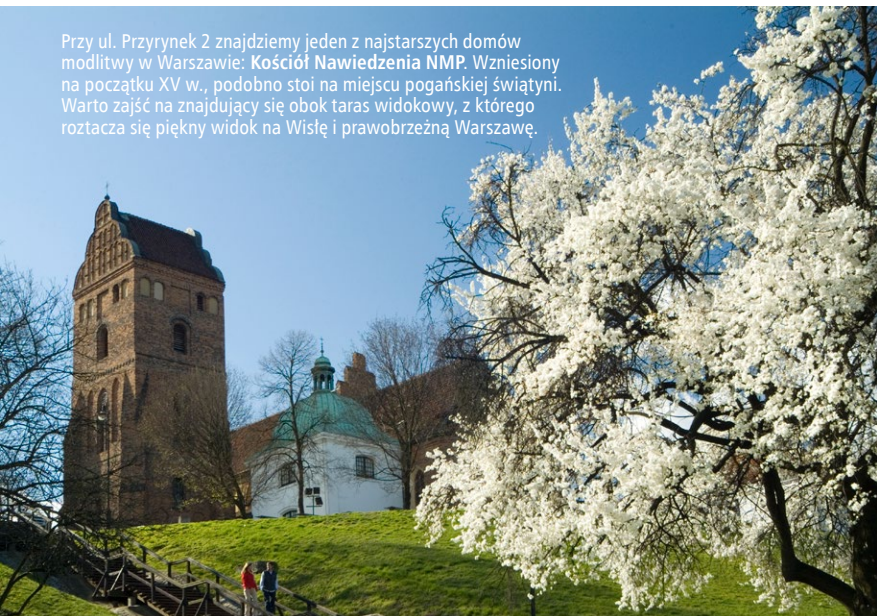
Nowe Miasto słynie z wielu zabytkowych kościołów. Jednym z nich jest **Kościół św. Ducha** (ul. Długa 3), z którego od blisko 300 lat w sierpniu wyrusza największa pieszka pielgrzymka do sanktuarium maryjnego w Częstochowie. Z pobliskim **Kościółem św. Jacka** (ul. Freta 10) wiąże się dramatyczna historia: w zbudowanej w XVII w. świątyni w czasie powstania warszawskiego mieścił się szpital powstańcy. W wyniku bombardowań pod gruzami zginęło około 1000 osób. W wojennej zawierusze ucierpiał także znajdujący się na Rynku Nowego Miasta **Kościół św. Kazimierza**. Natomiast zbudowany na przełomie XVII i XVIII wieku **Kościół św. Franciszka Serafickiego** przy ul. Zakroczymskiej 1 miał nieco więcej szczęścia: w 1944 r. został zbombardowany, ale nie spalony, dzięki czemu ocalało wiele elementów barokowego wyposażenia.

◀ Panna z jednorożcem jest herbem Nowego Miasta.

Uwagę turystów przykuwają imponujące XVI-wieczne ceglane mury. To Barbakan, zaprojektowany przez Jana Baptystę Wenecjanina.

Przy ul. Przyrynek 2 znajdziemy jeden z najstarszych domów modlitwy w Warszawie: **Kościół Nawiedzenia NMP**. Wzniesiony na początku XV w., podobno stoi na miejscu pogańskiej świątyni. Warto zejść na znajdujący się obok taras widokowy, z którego roztacza się piękny widok na Wisłę i prawobrzeżną Warszawę.

Fot. W. Z. Panów, pzstudio.pl

Równie ciekawa jest historia **Katedry Polowej** Wojska Polskiego NMP Królowej Polski, znajdującej się przy ul. Długiej 13/15. Wybudowana 1642 r. z woli Władysława IV, świątynia spłonęła w czasie bitwy ze Szwedami w 1656. Odbudowana, była w swej historii m.in. cerkwią, a w czasie wojny także domem modlitewnym dla niemieckich katolików i ich duszpasterzy.

W podziemiach katedry znajduje się **Muzeum Ordynariatu Polowego**, w którym można zapoznać się z historią duszpasterstwa wojskowego od chrztu Polski, aż do czasów współczesnych.

Fot. W. Hansen

Płynie Wisła, płynie

Trudno wyobrazić sobie panoramę Warszawy bez Wisły – rzeka miała ogromny wpływ na rozkwit miasta, a i dzisiaj oferuje turystom i mieszkańcom niezliczone atrakcje.

Obecnie królowa polskich rzek płynie uregulowanym korytem, ale jeszcze kilka wieków temu warszawski odcinek Wisły był znacznie szerszy i sięgał niemal do podnóża skarpy przy Zamku Królewskim. Niezależnie od jej kształtu, od samego początku istnienia miasta odgrywała ona istotną rolę w rozwoju stolicy. Przez kilkaset lat Wisła była wykorzystywana przede wszystkim do spławiania cennych towarów, takich jak drewno, sól i zboże. Na XVI i XVII wiek przypadły złote stulecia żeglugi wiślanej, dysponującej jedną z największych flot rzecznych na Starym Kontynencie. W rejonie środkowej Wisły głównym portem stała się właśnie Warszawa.

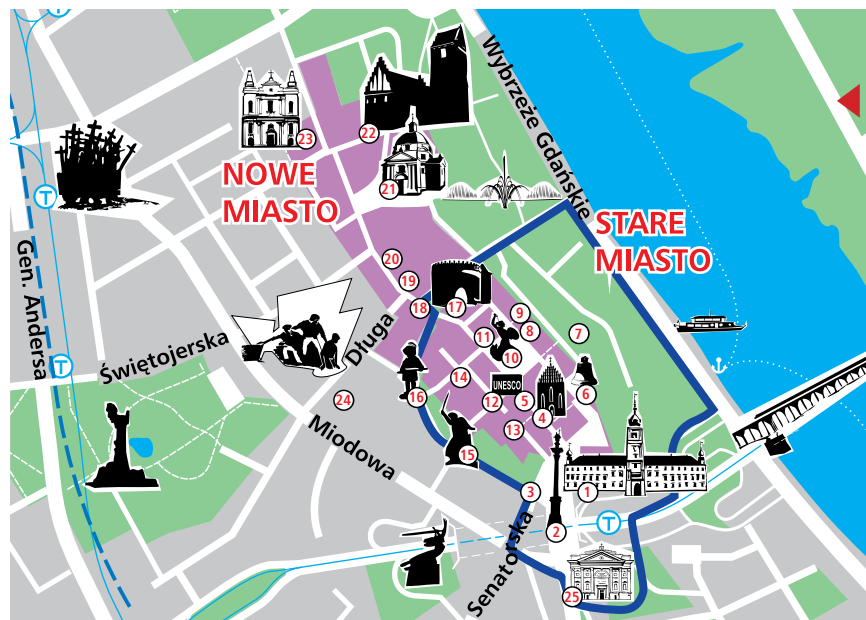

Fot. W. Z. Panów, pzstudio.pl

Wisła do dziś zachowała swoją wyjątkowość. Nazywana ostatnią dziką rzeką współczesnej Europy, zachwyca unikatowym zespołem ekosystemów, na które składają się rzadkie gatunki zwierząt i roślin. Przy odrobinie szczęścia przy brzegach można zaobserwować sarny, bobry, dziki, kormorany, zimorodki, czaple i wiele innych ssaków i ptaków.

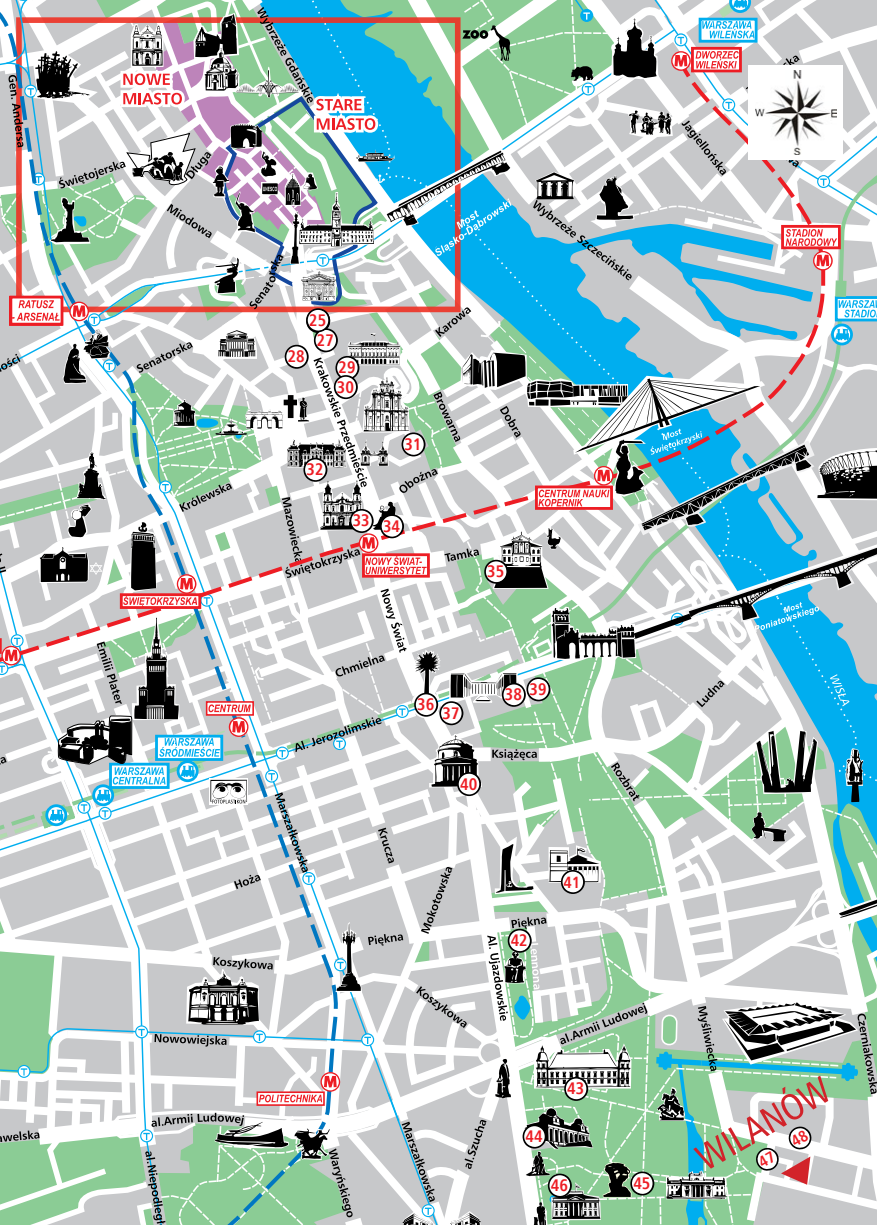
Aleksander Gierymski, Piaskarze, 1887, fot. K. Wilczyński, Muzeum Narodowe w Warszawie

— Granica obszaru UNESCO

LEGENDA

1. Zamek Królewski	19. Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie	35. Muzeum Fryderyka Chopina
2. Kolumna Zygmunta	20. Kościół św. Jacka	36. Palma
3. Most Gotycki	21. Kościół św. Kazimierza	37. Centrum Bankowo Finansowe
4. Bazylika Archikatedralna	22. Kościół NMP	38. Muzeum Narodowe w Warszawie
5. Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej	23. Kościół św. Franciszka Serafickiego	39. Muzeum Wojska Polskiego
6. Kanonia	24. Katedra Polowa WP	40. Kościół św. Aleksandra
7. Gnojna Góra	25. Kościół św. Anny	41. Sejm i Senat
8. Muzeum Literatury	26. Centralna Biblioteka Rolnicza	42. Park Ujazdowski
9. Kamienne schodki	27. Res Sacra Miser	43. Zamek Ujazdowski
10. Pomnik Syrenki	28. Pałac Wesslów	44. Ogród Botaniczny
11. Muzeum Warszawy	29. Pałac Prezydencki	45. Łazienki Królewskie
12. Tablica UNESCO	30. Hotel Bristol	46. Belweder
13. Kościół św. Marcina	31. Pałac Kazimierzowski	47. Wilanów
14. Muzeum Farmacji	32. Pałac Czapskich/Kraśińskich	48. Świątynia Opatrzności Bożej
15. Pomnik Jana Kilińskiego	33. Kościół św. Krzyża	
16. Pomnik małego powstańca	34. Pałac Staszica	
17. Barbakan		
18. Kościół św. Ducha		

NOWE MIASTO

STARE MIASTO

RATUSZ ARSENAL

WARSZAWA WILEŃSKA

DWOREC WILEŃSKI

STADION NARODOWY

WARSZAWA STADION

ŚWIĘTOKRZYSKA

CENTRUM NAUKI KOPERNIK

NOWY ŚWIAT-UNIWERSYTET

CENTRUM

WARSZAWA ŚRÓDMIEŚCIE

WARSZAWA CENTRALNA

WIEŻA WITKACZAKA

POLITECHNIKA

WILANÓW

ul. Krakowskie Przedmieście – widok na bramę Uniwersytetu warszawskiego, w tle hotel Bristol.

Spacerem przez historię

Przemierzały go królewskie orszaki, kupieckie wozy, wrogie wojska i zwykli ludzie, podążający do miasta w poszukiwaniu lepszego życia – przez setki lat Trakt Królewski był jedną z najważniejszych dróg prowadzących do Warszawy.

Początki tej historycznej drogi sięgają końca XV wieku. Choć nazwa traktu kilkukrotnie się zmieniała – był między innymi Czerskim i Bernardyńskim Przedmieściem – od wieków pozostaje jedną z najbardziej reprezentacyjnych dróg Warszawy. Łączy trzy dawne rezydencje władców: Zamek Królewski, Łazienki Królewskie i Pałac w Wilanowie.

Multimedialne ławeczki wskazują miejsca związane z Fryderykiem Chopinem

Fot. W. Z. Panów, pzstudio.pl

Spacer zabytkową trasą to prawdziwa uczta dla oczu: najpierw odchodzące od placu Zamkowego **Krakowskie Przedmieście**, w letnie weekendy przekształcane w elegancki deptak; następnie ulica **Nowy Świat**, przy którym znajduje się wiele sklepów i restauracji. Wzdłuż następnego odcinka Traktu, **Alej Ujazdowskich**, można podziwiać pałacyki i wille, wybudowane w XIX wieku przez zamożnych warszawiaków. Dziś mieszczą się w nich głównie zagraniczne ambasady. Dalej 11-kilometrowa droga wiedzie obok łązienek i kończy się w **Wilanowie**. Najpiękniejsze zakątki traktu obejrzymy z okien autobusów miejskich linii 116 i 180 oraz z turystycznego autobusu hop on – hop off.

Fot. P. Wierzbowski

Fot. W. Z. Panów, pzstudio.pl

Krakowskie Przedmieście

Choć od czasów, gdy tę malowniczą ulicą spacerował mały Fryderyk Chopin minęło już 200 lat, Krakowskie Przedmieście do dziś zachowało swój dawny urok.

O uroku okolicy można się przekonać już na samym początku reprezentacyjnej trasy: wystarczy wspiąć się na dzwonnice stojącego tuż przy Placu Zamkowym **Kościoła Św. Anny** (ul Krakowskie Przedmieście 68). Rozpościera się z niej przepiękny widok na Warszawę.

Nieopodal znajduje się **Centralna Biblioteka Rolnicza** (Krakowskie Przedmieście 66) – gdyby nie to miejsce, być może o istnieniu radu dowiedzielibyśmy się znacznie później. W laboratorium funkcjonującego wówczas i zajmującego się pracami badawczymi Muzeum Przemysłu i Rolnictwa przeprowadzała eksperymenty i przygotowywała się do egzaminu na Sorbonę przyszła noblistka Maria Skłodowska-Curie.

Na Krakowskim Przedmieściu uwagę przykuwa piękny budynek **Hotelu Bristol** (ul. Krakowskie Przedmieście 42/44) – jednego z najbardziej luksusowych w Warszawie. O tym miejscu można by napisać osobną książkę: w latach 30. XX wieku miał tam swoje atelier słynny polski malarz Wojciech Kossak, który nie będąc w stanie spłacić należności, obdarowywał hotel obrazami; z balkonu Bristolu śpiewał operowe arie legendarny tenor Jan Kiepura, w hotelu zatrzymywały się też takie sławy jak Marlena Dietrich, John F. Kennedy, Richard Nixon, Tina Turner, członkowie zespołu Depeche Mode czy Woody Allen.

Fot. Hotel Bristol Warsaw

Jednym z najbardziej imponujących budynków Krakowskiego Przedmieścia jest **Pałac Prezydencki**. Zbudowany w XVII wieku, był świadkiem wielu ważnych wydarzeń, m.in. prac pierwszego rządu po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. i obrad Okrągłego Stołu, po których Polska dołączyła do grona demokratycznych państw. Od ponad 20 lat pałac jest siedzibą kolejnych polskich prezydentów.

Śladami Chopina

Choć urodził się w Żelazowej Woli, to w Warszawie Fryderyk Chopin spędził całe dzieciństwo i wczesną młodość.

Na Krakowskim Przedmieściu co krok możemy się natknąć na pamiątki po kompozytorze. Jednym z takich miejsc jest budynek **Res Sacra Miser** (Krakowskie Przedmieście 62) – w nim 13-letni Fryderyk dał wspaniały koncert fortepianowy, o którym rozpiszywała się stołeczna prasa. Gmach ma długą i barwną historię: mieściła się w nim pierwsza mennica w Warszawie i pełen przepychu pałac, a także kościół i klasztor sióstr zakonnych. Nieco dalej mieści się **Pałac Wesslów** (Krakowskie Przedmieście 25), – dawna siedziba Poczty Saskiej, spod której Chopin wyruszył zagranicę, by nigdy już nie wrócić do Polski. Młody Fryderyk mieszkał na terenie kampusu uniwersyteckiego, w oficynie **Pałacu Kazimierzowskiego**, a następnie przeprowadził się do swojego ostatniego warszawskiego mieszkania w **Pałacu Czapskich/Krasińskich** (Krakowskie Przedmieście 5) – obecnie siedziby Akademii Sztuk Pięknych. Drogowskazami prowadzącymi śladami Chopina są multimedialne ławeczki. Można przy nich posłuchać muzyki i za pomocą QR kodów pobrać mobilny przewodnik oraz specjalne aplikacje, które pozwolą lepiej poznać historię kompozytora, a nawet zrobić sobie z nim pamiątkowe zdjęcie.

Fot. W. Z. Parów
pzsstudio.pl

Ważnym miejscem związanym z polskim kompozytorem jest **Kościół Świętego Krzyża** (Krakowskie Przedmieście 3). Fryderyk życzył sobie, by po śmierci jego ciało powróciło z Francji do Polski. Do ojczyzny trafiło jedynie jego serce, które 96 lat po śmierci artysty spoczęło właśnie w Kościele Świętego Krzyża.

O tym, że muzyka Chopina wciąż inspiruje, świadczą liczne festiwale i imprezy kulturalne. W wakacyjne soboty przy Kolumnie Zygmunta, na Skwerze Hoove-ra i przy pomniku Prusa rozbrzmiewają koncerty „Chopin na Krakowskim Przedmieściu”. Ogromną popularnością cieszą się letnie darmowe koncerty chopinowskie w łazienkach, a organizowany raz na pięć lat Międzynarodowy Konkurs Chopinowski – jeden z najstarszych na świecie – cieszy się ogromnym prestiżem i budzi niemałe emocje.

Zainteresowani historią i twórczością kompozytora obowiązkowo powinni odwiedzić mieszczące się w Zamku Ostrogskich **Muzeum Fryderyka Chopina** (ul. Okólnik 1). Jedno z najnowocześniejszych muzeów biograficznych w Europie prezentuje między innymi rękopisy listów i kompozycji, a także bezcenny fortepian Pleyel, na którym kompozytor grał przez ostatnie dwa lata swojego życia. A wszystko to w ciekawej, interaktywnej formie. Przed pałacem znajdziemy fontannę ze Złotą Kaczką – bohaterką jednej z warszawskich legend.

Pewnego razu krawczyk Lutek usłyszał opowieść o przebiegłej Złotej Kaczkę ukrywającej się w podziemiach Zamku Ostrogskich. Dzielny krawczyk dotarł do kaczkę, a ta podarowała mu sto dukatów i obiecała uczynić bogatym, ale pod jednym warunkiem: musiał wydać wszystko w ciągu jednego dnia i nie wolno było mu się z nikim dzielić. Chłopak pomógł jednak przypadkowo napotkanemu żebrakowi, a księżniczka, zakłeta wcześniej w Złotą Kaczkę, odebrała mu bogactwa. Lutek zrozumiał, że pieniądze nie mają żadnej wartości, jeżeli nie ma się nimi z kim podzielić. Złotej Kaczkę nikt już więcej nie znalazł i przypomina o niej tylko pomnik przed Pałacem Ostrogskich.

Od Kopernika do de Gaulle'a

Dziesiątki kawiarenek i restauracji, galerie, ekskluzywne sklepy i tłumy turystów
– Nowy Świat tętni życiem o każdej porze roku.

Fot. W. Z. Panów, pzstudio.pl

Na styku Krakowskiego Przedmieścia i Nowego Świata przykuwa uwagę klasycystyczna budowla: **Pałac Staszica** (ul. Nowy Świat 72). W wybudowanym na pocz. XIX w. gmachu mieści się dziś Polska Akademia Nauk oraz Warszawskie Towarzystwo Naukowe. Warto też zwrócić uwagę na znajdujący się przed budynkiem pomnik uczonego, który „wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię” – **Mikołaja Kopernika**.

Spacer Nowym Światem to także idealna okazja do odwiedzenia jednej z wielu restauracji i kawiarni – między innymi cukierni A. Blikle, która działa pod numerem 35 nieprzerwanie od 1869 roku.

Mimo że Warszawa nie leży w klimacie tropikalnym, jedną z jej największych ciekawostek jest... **palma** wyrastająca na środku Ronda de Gaulle'a. Choć wygląda jak prawdziwe, drzewo jest jednak wykonane ze sztucznych materiałów. Palma – jako artystyczna instalacja Joanny Rajkowskiej – miała postać w tym miejscu tylko przez rok, ale tak

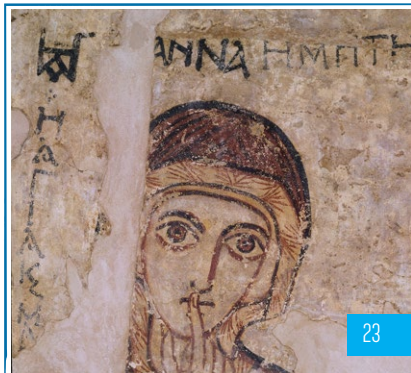

Fot. Warszawska Organizacja Turystyczna

bardzo przypadła do gustu warszawiakom, że zdobi krajobraz Traktu Królewskiego do dziś. Wbrew pozorom zaskakująca konstrukcja nie znalazła się w tym miejscu przypadkowo: Ulica Nowy Świat krzyżuje się bowiem z Alejami Jerozolimskimi, nazwanymi tak na cześć istniejącej dawniej żydowskiej osady. Tuż obok zobaczymy **pomnik gen. de Gaulle'a** i monumentalny gmach **Centrum Bankowo-Finansowego** (ul. Nowy Świat 6/12). W czasach PRL był on siedzibą Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Przez dekady pilnie strzeżony budynek obrósł w liczne legendy – mówiono, że ma szereg podziemnych korytarzy do Pałacu Kultury i Nauki i na sekretny peron kolejowy.

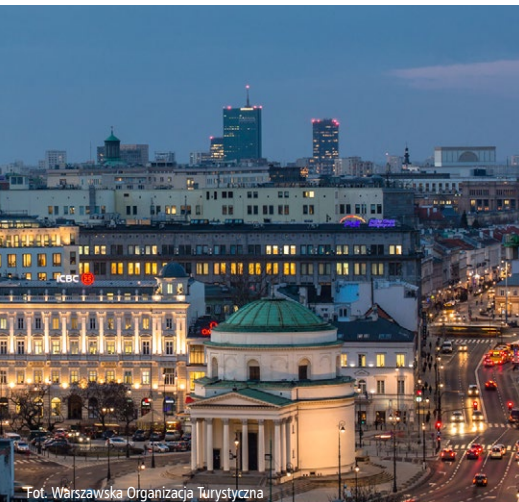
Miłośników historii i sztuki z pewnością zainteresują pobliskie muzea: **Muzeum Wojska Polskiego** oraz **Muzeum Narodowe** (Al. Jerozolimskie 3). To ostatnie należy do najnowocześniejszych muzeów sztuki w Europie, a jego zbiory liczą ponad 800 tysięcy dzieł z polski i świata – od antyku do współczesności. Zwiedzając muzeum nie można pominąć Galerii Sztuki Średniowiecznej czy Galerii Faras, prezentującej jedyną w Europie i wyjątkową w skali światowej ekspozycję zabytków kultury i sztuki nubijskiej z okresu chrześcijańskiego.

Św. Anna, VIII-IX w., tempera, tynk,
fot. P. Ligier, Z. Doliński,
Muzeum Narodowe w Warszawie

Na skrzyżowaniu epok: Plac Trzech Krzyży

Plac Trzech Krzyży to idealne połączenie historii z nowoczesnym stylem życia. Już w XVII w. zbiegały się tu najważniejsze miejskie trakty. Obecnie okolica kusi amatorów modnych knajpek i zakupowego szaleństwa.

Fot. Warszawska Organizacja Turystyczna

Stojący w centralnej części placu **Kościół Św. Aleksandra** został wybudowany na początku XIX w. dla upamiętnienia wizyty Aleksandra I – cara Rosji i ówczesnego króla Polski. Zniszczony w czasie wojny kościół odbudowano w pierwotnej formie. Przed świątynią można zobaczyć dwie kolumny zwieńczone krzyżami oraz figurę Św. Jana Nepomucena dzierżącego krucyfiks. To właśnie tym trzem krzyżom okolica zawdzięcza swoją nazwę.

Dzisiaj przy placu znajdują się modne kawiarnie i restauracje, eleganckie butiki i sklepy ekskluzywnych marek. Nieopodal placu, na ulicy Wiejskiej, znajduje się budynek **Sejmu i Senatu**. Parlament, zniszczony podczas II wojny światowej, został odbudowany w stylu nawiązującym do epoki renesansu.

Aleje Ujazdowskie wczoraj i dziś

Wszechobecna zieleń i piękne wille – w Alejach Ujazdowskich rzuca się w oczy szczyk i elegancja. W tej okolicy znajduje się najwięcej ambasad.

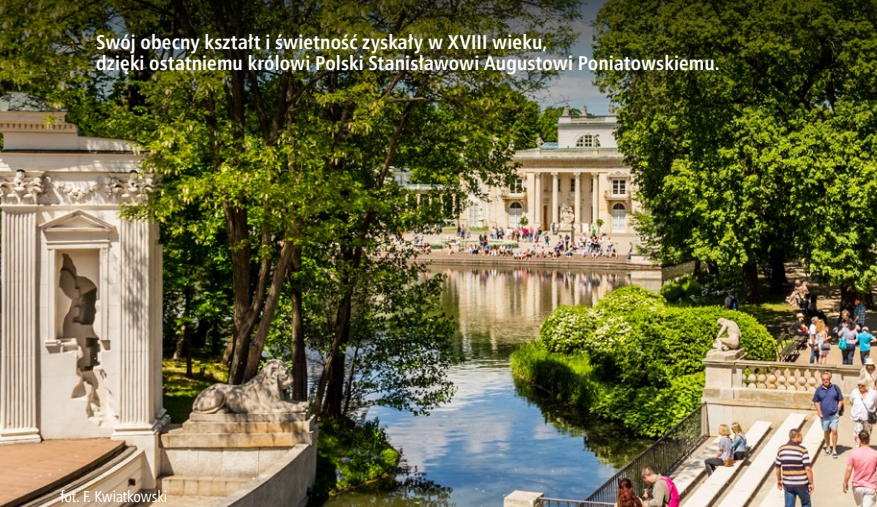
Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski / Fot. Bartosz Górka

Dla koneserów sztuki obowiązkowym punktem wizyty w Warszawie jest wzniesiony przez Zygmunta III Wazę XVII-wieczny **Zamek Ujazdowski** (ul. Jazdów 2). Obecnie jest on siedzibą Centrum Sztuki Współczesnej – instytucji kultury i znakomitej galerii!

Przed wizytą w zamku warto jednak znaleźć chwilę na spokojny spacer alejkami znajdującego się nieopodal XIX-wiecznego **Parku Ujazdowskiego**. Jego największe atrakcje to zabytkowa rzeźba **Gladiatora z brązu** i nowoczesny plac zabaw, który z pewnością zaczerpuje najmłodszych. Dbający o linię mogą sprawdzić ile ważą na działającej nieprzerwanie od 1912 roku zabytkowej wadze osobowej. Miłośnicy natury koniecznie muszą natomiast odwiedzić **Ogród Botaniczny** Uniwersytetu Warszawskiego (Aleje Ujazdowskie 4), w którym znajdziemy około 10 tysięcy gatunków roślin.

Swoją obecną formę i świetność zyskały w XVIII wieku, dzięki ostatniemu królowi Polski Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu.

Fot. F. Kwiatkowski

Sekrety Łazienek

Nastrojowe alejki, zabytkowy pałac, woń kwiatów i górujący nad wszystkim monumentalny pomnik Chopina – Łazienki to bez wątpienia jeden z najpiękniejszych parków Europy.

Nazwa całego kompleksu pochodzi od działającej tam niegdyś łaźni, przebudowanej na pałac. Położony w Centrum miasta park tworzą trzy ogrody: Królewski, Belwederski i Modernistyczny, które łącznie zajmują aż 76 hektarów. Idąc na spacer do Łazienek Królewskich dobrze jest się zaopatrzyć w kilka orzechów, by wkupić się w łaski mieszkających tam sympatycznych wiewiórek. Ulubieńcami warszawiaków są też piękne pawie, przechadzające się dostojnie po parkowych alejkach. W samym sercu parku znajdziemy uznawany za perłę polskiej architektury **Pałac na Wyspie**. Nie lada atrakcją są rejsy gondolami oraz letnie koncerty i przedstawienia organizowane w Teatrze na Wyspie. Między drzewami i krzewami kryją się także inne zabytkowe budowle, służące dziś przede wszystkim do celów kulturalnych: w **Starej Kordegardzie** działa salon wystawowy Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych i galeria wystaw czasowych, w **Starej Pomarańczarni** i w **Teatrze Stanisławowskim** organizowane są koncerty, a w Koszarach Kantonistów i Stajni Kubickiego ma siedzibę **Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa**.

Fot. K. Olesńska-Augustyniak

Symbolem Łazienek stał się **pomnik Fryderyka Chopina** zasłuchanego w szum wierzby. Zniszczony w czasie II wojny światowej przez Niemców, doczekał się odbudowy i wielu reprodukcji. Latem, w każdą niedzielę o 12.00 i 16.00, przy pomniku odbywają się bezpłatne i cieszące się ogromną popularnością plenerowe koncerty chopinowskie. To wyjątkowa okazja, by wspaniałej muzyki klasycznej posłuchać w tak piknikowej atmosferze, leżąc na kocu w cieniu drzew.

Uwagę przykuwa również położony tuż obok Łazienek **Belweder** (ul. Belwederska 54) – XVII-wieczny pałac o bardzo burzliwej historii. Początkowo działała tam manufaktura fajansu. Później budynek stał się rezydencją m.in. namiestnika cara w Polsce Wielkiego Księcia Konstantego, marszałka Józefa Piłsudskiego, w okresie okupacji hitlerowskiej niemieckiego generalnego gubernatora Hansa Franka, a po wojnie – przywódcy PRL Bolesława Bieruła. Obecnie Belweder należy do Kancelarii Prezydenta RP.

Fot. Whitelook / Fotolia

Wilanów – witamy w polskim Wersalu

Na samym końcu Traktu Królewskiego znajdziemy prawdziwą perłę barokowej architektury: Pałac w Wilanowie.

Ulubiona rezydencja Jana III Sobieskiego zapewniała królowi i jego rodzinie wytchnienie, a równocześnie była położona na tyle blisko Zamku Królewskiego, że monarcha nie tracił kontroli nad sprawami państwa.

Wizyta w pałacu to wspaniała okazja, by poznać oba, tak różne od siebie oblicza **Jana III Sobieskiego**: potężnego władcy, który obronił Europę przed osmańskim najazdem, ale i oddanego męża, do szaleństwa zakochanego w żonie Marysieńce.

Portret Jana III Sobieskiego, fot. W. Holnicki, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Antykamera Królowej, fot. A. Indyk,
Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Dziś w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16) możemy obejrzeć bogatą kolekcję obrazów, rzeźb i mebli. Między pałacem a Jeziorkiem Wilanowskim rozciąga się dwupoziomowy, barokowy ogród włoski, a w części południowej – romantyczny park w stylu angielskim. Nie bez powodu pałac jest porównywany z francuskim Wersalem!

Warto zwrócić uwagę także na **Mauzoleum Stanisława i Aleksandry Potockich**, którzy założyli w pałacu pierwsze polskie muzeum sztuki oraz na wzniesiony w XVIII wieku Kościół św. Anny (ul. Kolegiacka 1) z zabytkowymi dekoracjami, sarkofagami i epitafiami właścicieli Wilanowa.

Fot. W. Z. Panów, pzsstudio.pl

Nieopodal powstaje kompleks **Centrum Opatrzności Bożej** (Księdza Prymasa Augusta Hlonda 1), w jego skład wchodzi: **Świątynia Opatrzności Bożej**, **Muzeum Jana Pawła II** i **Prymas Wyszyńskiego** oraz **Panteon Wielkich Polaków**.

Fot. Archiwum Centrum Opatrzności Bożej

Warszawska
Informacja Turystyczna
info@warsawtour.pl

oficjalny portal turystyczny m.st. Warszawy
www.warsawtour.pl

 /Warsaw /ewarsaw /fall_in_love_with_warsaw /WarszawaEN

Projekt mapy, opracowanie graficzne ikonok:
Moyo – Teresa Witkowska, www.moyo.pl

Zdjęcie na okładce K. Trela.

Wydawca
Stołeczne Biuro Turystyki
Wydanie III, Warszawa 2017. Egzemplarz bezpłatny.

◀ **Pobierz aplikację WarsawTour**

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organizacja Narodów
Zjednoczonych
dla Wychowania,
Nauki i Kultury

Historic Centre of Warsaw
inscribed on the World
Heritage List in 1980

Historyczne Centrum Warszawy
wpisane na Listę Światowego
Dziedzictwa w roku 1980